

2020

RIKSFÖRBUNDET
SVENSK TRÄDGÅRD

Innehåll

FÖRORD 3

ORGANISATION 4

- Styrelsemöten 4
- Val 4
- Valberedning 4
- Revisorer 2020 4
- Fullmäktige 4
- Firmatecknare 4
- Digitala möten och utveckling 5
- Personal 5
- Kansliarbete 6
- Bokföring och ekonomifunktion 6
- Arbetsmiljöarbetet 6

MEDLEMMAR OCH FÖRENINGAR 7

- Medlemsavgifter 7
- Föreningsmedlemmar 7
- Enskilda medlemmar 7
- Totalt antal medlemmar i förbundet 7
- Medlemsvärvning 7
- Föreningar och nätverk 7
- Aktivitetsbidrag 8
- Försäkringsskydd 9
- Regionmöten ställdes in 9
- Inställt sommarmöte 9
- Film 9
- Com.posten 9

VAD HAR VI GJORT UNDER ÅRET? 10

- Övergripande verksamhet 10
- Kunskapsspridning och kulturbärare 10
- Främjande 17
- Påverkan 21

FÖRTROENDEVALDA 2020 23

DETTA ÄR RIKSFÖRBUNDET SVENSK TRÄDGÅRD 24

© 2021 Riksförbundet Svensk Trädgård

Riksförbundet Svensk Trädgård
Box 2966
187 29 Täby
08-792 23 40
www.tradgard.org

TEXT OCH FOTO Riksförbundet Svensk Trädgård
OMSLAGSBILD Inger Ekrem
FORM Charlotta Rahm grafisk form

Verksamheten kontrolleras av Svensk Insamlingskontroll
Plusgiro 900601-6
Bankgiro 900-6016

90 KONTO SVENSK INSAMLINGS KONTROLL

Förord

Den 27 mars 1900 för 120 år sedan förra året startade Sveriges Pomologiska förening, SPF, sedermera Riksförbundet Svensk Trädgård. Det som skulle bli ett jubileumsår med festliga sammankomster blev annorlunda på så många sätt. Genom mina snart 20 år hos förbundet har jag inte varit med om något som kommer i närheten. Det har varit ett år av inställda arrangemang och uppskjutna möten men det har inte bara varit ett år med motgångar, tvärt om, det har varit ett år där vi hittat lösningar, dammat av gamla metoder och utvecklat nya. Vi har varit tvungna att ta stora digitala kliv, både genom hur vi möts, hur vi syns och hur vi delar information. Vi har stärkt den digitala närvaron för att kunna nå ut med information och visa att vi finns. En del av de lösningar vi hittat kommer leva kvar. För samtidigt som vi inte får träffas fysisk så går det snabbt att dela kunskap och mötas om man behöver, och det finns möjligheter.

Både kansli och styrelse har fått ändra på sina arbetssätt, vi har inte träffats alla på över ett år, men lyckas ändå att få organisationen att utvecklas, byta spår och hitta nya vägar. Att de flesta av de verktyg vi arbetar med är molnbaserade gör arbetsdagen enklare på många sätt. Det möjliggör att vi kan fortsätta med oförändrad kraft fast vi numera är spridda på olika arbetsplatser. Något som inte varit möjligt om detta hade hänt för fem år sedan. Det vi givetvis alla går miste om är kontakten och utbytet som vi på kansliet har när vi ses dagligen.

Jag har träffat många medlemmar i föreningsstyrelser men då genom digitala möten och jag längtar till vi igen kan träffas på ett regionmöte, en trädgårdsdag, sommarmöte eller på ett årsmöte med go'fika och lotteri. Vi får heller inte glömma bort alla medlemmar som inte kan medverka på vare sig digitala årsmöten eller se seminarier och föreläsningar som visas online, för dem är Hemträdgården en uppskattad tidning med kunskap och inspiration i avsaknad av föreningsaktiviteter. Till Förbundet kan man också ringa både medlemsservice och rådgivningen med de frågor man har.

Förbundet och många föreningar hade sina allra första digitala årsmöten, andra höll sina årsmöten utomhus när vädret tillät det. Tusen Trädgårdar genomfördes med säkert avstånd och det var många nöjda trädgårdsägare och besökare. Andra arrangemang fick tyvärr ställas in eller flyttas på framtiden. Även vårt efterlängtade sommarmöte fick, för första gången sedan Förbundet bildades, ställas in. Sommarmötet är en tradition som funnits med länge och det skulle ju bli vårt jubileumssommarmöte, en riktig trädgårdsfest, på historiska Gotland. Som vi hade längtat.

Vi märker en ökning i intresset kring trädgård, det är fler som odlar och de som odlar, odlar mer. Vi håller i och håller ut just tack vara vårt odlingsintresse. Fler har med tid till trädgård, reser mindre och får inte träffas på samma sätt som förut men när vi gör det så är det gärna utomhus, gärna i trädgårdar och grönområden. Och med en vardag som omfattar såväl pandemi som klimatförändringar har vår egen trädgård och det vi odlar själv aldrig känts viktigare. Tack vara alla föreningars eldsjälar, som delar med sig, hittar lösningar och söker nya vägar snurrar förbundets verksamhet på med ny kraft.

Jag vill ändå särskilt lyfta alla förtroendevalda, både i föreningar och i förbundets styrelse, som gör det där extra på sin fritid. De lägger sitt ideella engagemang på att få såväl sin förening som det förbund som vi alla är en del av att ta sig genom detta år. Utan var och en av er vore vi inget Riksförbund – för det är tillsammans vi är så starka.

Ett stort tack till var och en av er för året som gått, ni är min största motivation och inspiration.

Er förbundsdirektör
Inger Ekrem

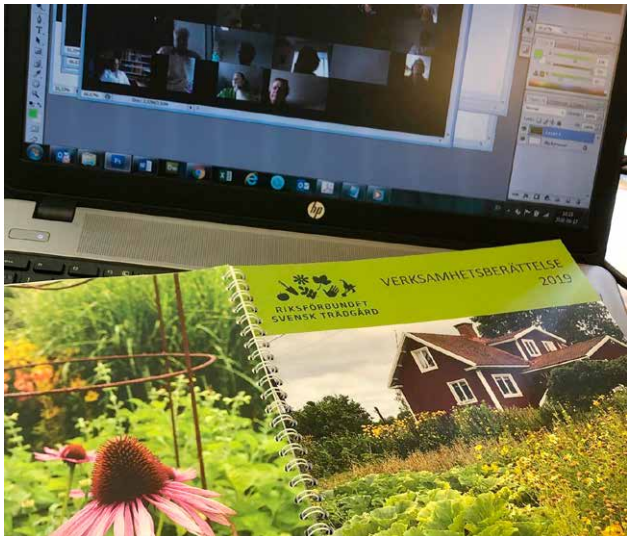
Organisation

Styrelsemöten

Styrelsen har haft sju protokollförda möten samtliga digitala; den 12 februari, extra konstituerande möte den 24 februari, 6 maj, 10 juni och ordinarie konstituerande möte efter fullmäktige den 16 juni, 27 augusti och 26 november. Styrelsen var även representerad på utdelning av Kungl. Patriotiska Sällskapets medaljer på Läckö slott, Catharina Kihlström Lexén samt på Sofiero, Karina Brozinic. På Fritidsodlingens Riksorganisations (FOR) vinterkonferens medverkade Ingrid Åkesson som också har medverkat på FOR:s samtliga styrelsemöten. Styrelsemedlemmar utöver ordinarie styrelsemöten även medverkat på möten och arbetsgrupper inom ledamöternas specifika ämnesområden. Tidigare styrelseledamot Inger Palmstierna har representerat Riksförbundet i Elitplantstationens styrelse. Tidigare ordförande Lennart Froby avgick 19 februari.

Val

Nyval till styrelsen André Strömqvist, Falun, på två år. Övriga valbara ledamöter valdes om på två år. Som ordinarie internrevisor valdes Tuula Ranebäck, Huddinge-Botkyrka, om på ett år och Ann-Sofi Freyhult, Västerås, valdes om som suppleant på ett år.

Digitalt fullmäktigemöte 16 juni 2020.

Valberedning

Gunilla Berglund, Södra Dalarnas Trädgårdsförening (sammankallande), Staffan Håkansson, Bräkne-Hoby Trädgårdsförening och Inger Arvidsson, Älmhults Trädgårdsförening, valdes på fullmäktige.

Revisorer 2020

Ordinarie: Malin Lanneborn, auktoriserad revisor, revisionsbyrån RSM Stockholm AB.

Av förbundet vald revisor: Tuula Ranebäck, Huddinge-Botkyrka Trädgårdssällskap. Suppleant: Ann-Sofie Freyhult, Västerås Trädgårdssällskap.

Fullmäktige

Med anledning av den pågående pandemin och Folkhälsomyndighetens rekommendationer sköts 2020 års fullmäktigemöte fram från 5 april och hölls digitalt den 16 juni. Delegater och observatörer från hela landet samt förbundsstyrelsen och representanter från kansliet var närvarande.

Röstberättigade var 26 delegater och åtta styrelseledamöter. För de ledamöter som inte kunde närvara via videolänk, gavs möjligheten att medverka via telefon.

Fullmäktigemötet beslöt att gå emot styrelsens förslag om att höja medlemsavgiften med 50 kronor och beslöt efter omröstning en höjning med 25 kronor 2022 till 275 kronor. Till styrelsen var det fyra omval och ett nyval på två år. Fullmäktige valde vice ordförande till tillförordnad ordförande fram till fullmäktige 2021 då ny ordförande ska väljas.

Firmatecknare

Firmatecknare har under året varit tillförordnad ordförande Tomas Lagerström och förbundsdirektör Inger Ekrem.

Digitala möten och utveckling

Pandemin innebar en hel del prövning för både kansliet och styrelsen. Tidigare ordförande för styrelsen avgick utan varsel och vice ordförande fick nya ansvarsområden. Till trots för de utmaningar förbundet stod inför hittades snabbt nya lösningar. Redan 2019 hade styrelsen beslutat att förlägga några av sina styrelsemöten digitalt för att spara miljö och pengar och klivet var inte så stort till att förlägga samtliga möten digitalt. Processen har varit på gång i över ett år att se över alla förbundets arbetsrutiner. Styrelsen har märkt att det kan vara svårt att få utrymme att utveckla förbundet med enbart fem styrelsemöten per år. Här har de digitala lösningarna varit en stor framgång och har stärkt samarbetet mellan kanslipersonal och styrelsen.

Vi har även kunna hålla digitala workshops med stor framgång, framför allt inom olika projektgrupper. Förbundet har även kunnat bistå föreningarna med såväl digitala mötesrum som hjälp vid årsmöten och styrelsemöten. Både kansliet och förbundets föreningar har haft en brant inlärningskurva när det gäller att hålla digitala möten och föreläsningar.

Personal

Följande personer har varit anställda 2020: Inger Ekrem, förbundsdirektör; Anna-Karin Fallheden, kommunikatör; Christina Säll, Hemträdgårdens redaktör; Lise-Lotte Björkman, trädgårdsrådgivare; Henrik Bodin, trädgårdsrådgivare; Karin Åhlén, vikarierande organisationssekreterare och Florence Tullberg Linder, projektanställd medlemsregistret (avslutades vid nyår). Alla arbetar inte heltid, sammanlagt uppgår tjänsterna till 5,2 heltidstjänster. Sanna Friberg har varit föräldraledig.

Utöver detta har kansliet tagit hjälp på timbasis vid större arbetsansamlingar, som till exempel utskick av kampanj eller julerbjudanden.

Utöver RST:s egen personal har tidsbestämda projektanställningar, som helt har finansierats av Fritidsodlingens Riksorganisation, varit anställda genom RST. Bibbi Bonorden 50 % och ytterligare 20 % Henrik Bodin.

Anna-Karin Fallheden

Lise-Lotte Björkman

Inger Ekrem

Henrik Bodin

Sanna Friberg

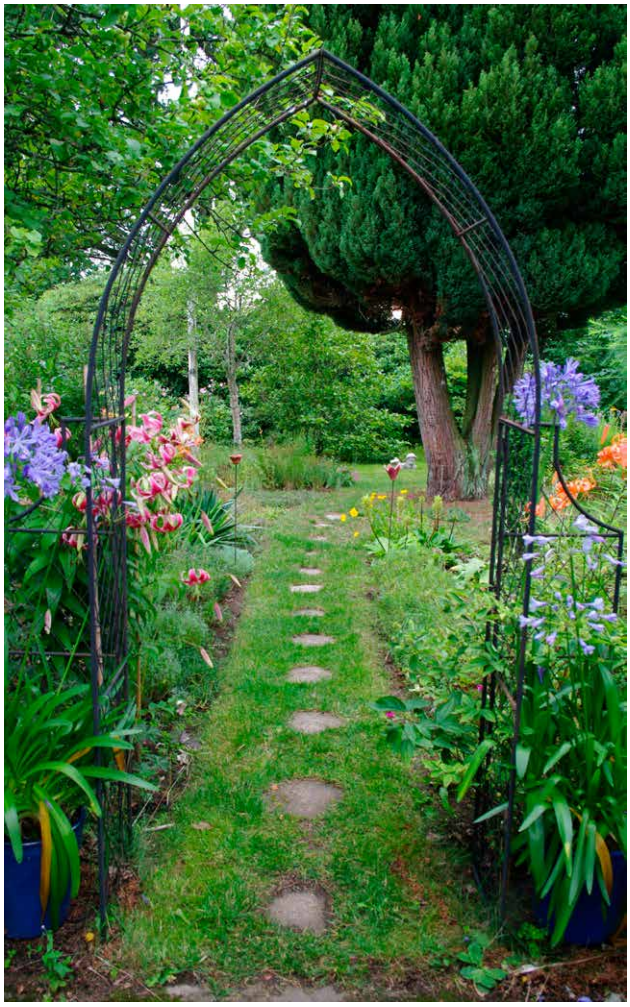
Karin Åhlén

Florence Tullberg Linder

Christina Säll

Välkommen in i trädgården!
Kansliets sommarträff med coronaavstånd.

Kansliarbete

Under rådande rekommendation har personalen arbetat så mycket som möjligt hemifrån och kansliet har bara varit bemannat med medlemsservice på daglig basis. Kansliet har haft regelbundna digitala kanslimöten under året, redaktionsmöte samt möten kring Tusen Trädgårdar, Äpplets dag, mässor, barnprojekt och hemsida. De allra flesta möten har hållits digitalt förutom enstaka undantag där man kunnat hålla möte utomhus med förskriftsmässigt avstånd.

Bokföring och ekonomifunktion

Bokföringsbyrån Hägern har ansvarat för löpande bokföring, betalning av fakturor, utbetalningar av löner och bidrag samt kontering av dessa. Byrån gör även bokslutet. Förbundsdirektör Inger Ekrem har det övergripande ansvaret, hanterar utbetalningar, bevakar verksamheten gentemot budget samt rapporterar till styrelsen. Under året har hon även delvis ansvarat för fakturering och filöverföring.

Arbetsmiljöarbetet

Riksförbundet Svensk Trädgård vill vara en bra arbetsgivare och det systematiska arbetsmiljöarbetet är viktigt så att vi kan bedriva en framgångsrik verksamhet. Utmaningen 2020 har varit att trots hemarbete säkerställa att man följer upp personalens arbetsmiljö enligt föreskrifterna om organisatorisk och social arbetsmiljö.

Medlemmar och föreningar

Medlemsavgifter

Riksförbundet Svensk Trädgårds medlemsavgifter.

	2019	2020	2021	2022
Föreningsmedlemmar	250	250	250	275
Enskilt anslutna medlemmar	315	315	315	340
Hushållningssällskap	715	715	715	740
Studenter	250	250	250	275

Föreningsmedlemmar

Antalet medlemmar anslutna genom en trädgårdsförening uppgick den 31 december 2020 till 29 662, en minskning med 303 medlemmar (–1 %). Totalt fanns 149 föreningar och två läns- eller regionförbund, samtliga med central uppbörd. Efter fullmäktigebeslut räknas alla registrerade familjemedlemmar som fullvärdiga medlemmar av förbundet. Av förbundets föreningsanslutna medlemmar var 3 792 registrerade som familjemedlemmar boende på samma adress. Vidare har vi ett hushållningssällskap anslutet. Vi har också 77 prenumeranter på tidningen, framför allt bibliotek och liknande institutioner.

Enskilda medlemmar

Antalet enskilt anslutna var 2 274, varav 17 familjemedlemmar, en ökning med 178 medlemmar.

Totalt antal medlemmar i förbundet

31 936 registrerade medlemmar i föreningar och enskilt anslutna en total minskning på 125 medlemmar – 0,5 %. Utöver detta är det 729 medlemmar anslutna till fler än en förening, och som enligt fullmäktigebeslut räknas in i föreningarnas medlemmar som underlag för mandatfördelningen, 32 666. Det ger 33 mandat att fördela enligt stadgarnas § 8.

Varje år tappar förbundet cirka 11–12 % av våra gamla medlemmar under första halvåret som sedan ersätts med nya eller återanmälda medlemmar under året.

Medlemsvärvning

Eftersom de flesta mässor och föreningsevenemang under 2020 ställdes in lades det större resurser på att försöka värva nya medlemmar digitalt och genom kampanjer. Synliggörandet på den nya hemsidan genom bland annat Tusen Trädgårdar och annan aktivitet har gett bra resultat. 705 nya medlemmar genom halvårskampanjen mot förra årets 408. Övriga kampanjer och julgåvor har genererat mer än 400 nya medlemmar. Vi ser även en ökning av medlemmar som anmäler sig och majoriteten av alla nyregistreringar kommer in i medlemsregistret direkt via hemsidan.

De extra friexemplaren av Hemträdgården, som ges till föreningarna och som dessa i sin tur fördelar på vårdcentraler, frisörer, tandläkarmottagningar och dylikt, skapar ett intresse och värvar nya medlemmar. Tidningen och hemsidan har varit ett viktigt skyltfönster för att marknadsföra föreningarna och förbundet. Kampanjer för att värva nya medlemmar har anpassats för att kunna användas direkt av föreningarna i deras arbete.

När föreningsaktiviteter fått ställas in är det än viktigare att kunna nå nya medlemmar genom kampanjer på digitala medier. Medlemmar som värvat en ny medlem har fått välja en present, väska eller vykortspaket. Kampanjen för halvårsmedlemskap och julkampanjer har nyttjats av lokalföreningar och annonseras ut både i Hemträdgården på sociala medier. Kampanjerna med fröpåsar från våra sponsorer har i år inbringat många nya medlemmar.

Föreningar och nätverk

Fem föreningar meddelade att de inte längre klarade av att driva sin verksamhet och bildades om till nätverk. Tanken med nätverken är att bibehålla den lokala anslutningen för att kunna informera om aktiviteter med lokalt intresse och även ha ett underlag om föreningen hittar nya krafter.

Träsgårdsaktiviteter att längta till.

De föreningar som ombildats till nätverk är:

- Telgebygdens Trädgårdsförening
  - Svensk Trädgårds Telgebygdsnätverk
- Lekebergs Trädgårdsförening
  - Svensk Trädgårds Lekebergsnätverk
- Färnebo Hemträdgårdsförening
  - Svensk Trädgårds Färnebobergsnätverk
- Tranås Trädgårdssällskap
  - Svensk Trädgårds Tranåsnätverk
- Trädgårdsföreningen Inspirea
  - Svensk Trädgårds Vansbronätverk.

Umeå Trädgårdssällskap har valt att lämna Västerbottens länsförbund.

E-BOK TILL FÖRENINGAR. Alla föreningar har de sista fyra åren haft möjlighet att hämta hem e-boken *Ideella föreningar – skatt, ekonomi, juridik*. Under 2020 utnyttjande ytterligare fyra föreningar erbjudandet. Totalt har 72 föreningar hämtat hem boken.

Aktivitetsbidrag

Föreningar inom Riksförbundet Svensk Trädgård kan varje år söka bidrag till kurs och informationsverksamhet inom miljövänlig trädgårdsodling. Medlen erhålls, genom FOR, från anslag via Jordbruksverket.

Budget var 2020 på 170 000 kronor och har inte utnyttjats till fullo då många föreningar har varit tvungna att ställa in sina aktiviteter. Några föreningar har hunnit ställa om under 2020 och har erbjudit digitala föreläsningar som de sökt ersättning för.

De nya riktlinjerna som tillkom 2019 öppnade även möjligheter för föreningar att även söka ett större bidrag som avser projekt som löper över flera år. Föreningar kan söka bidrag för:

UTVECKLING. För att utveckla föreningens verksamhet för att till exempel nå nya målgrupper och/eller arbeta med de prioriterade målområdena (se nedan). Insatsen ska vara väl avgränsad och tydligt fokusera på utveckling.

SÄRSKILDA AKTIVITETER. Styrelsen ser särskilt positivt på att föreningar söker för att kunna genomföra särskilda aktiviteter, till exempel insatser inom de prioriterade målområdena (se nedan). Vi önskar att dessa aktiviteter ska vara väl avgränsade och inte bestå av ordinarie föreningsarbete, kontinuerlig eller befintlig verksamhet utan istället fokusera på nya idéer eller att bidraget ses som ett uppstartsbidrag. Styrelsen kommer att prioritera målområdena barn- och ungdomar, integrationsprojekt samt nyskapande /utvecklande projekt, och kommer även prioritera föreningar som inte tidigare sökt.

Maxbeloppet som kunde sökas per förening och år för arrangemang var 4 000 kronor och för bidrag till projekt på upp till 20 000 kronor (år 1) och 10 000 kronor (år 2). Läs mer om riktlinjerna på hemsidan under föreningens inloggning.

För mindre arrangemang har bidrag betalats ut till följande föreningar 2020:

Adolfsbergs Trädgårdsförening, Hägersten Skärholmens Trädgårdssällskap, Nora Trädgårdsförening, Ljungby Trädgårdsförening, Vingåkers Trädgårdsvänner, Jämjö Trädgårdsförening, Gislaveds Trädgårdsförening, Olofströms Trädgårdsförening, Sjöbo Trädgårdsförening, Sollentuna Trädgårdsgille, Södra Ölands Trädgårdsvänner, Sölvesborgs Trädgårdsförening, Uppsticklingarna Trädgårdssällskapet i Falkenberg, Urshults Trädgårdsförening och Åmåls Trädgårdsförening.

För Barnprojekt har bidrag betalats ut till Umeås Trädgårdssällskap, för att skapa en filmad föreläsning om *Odla med barn och barnbarn*, filmen kommer finnas tillgänglig för övriga föreningar 2021.

Försäkringsskydd

Våra trädgårdsföreningar har genom Svensk Trädgård ett försäkringsskydd hos Länsförsäkringar och Trygg Hansa. Försäkringen innehåller i grova drag fyra delar:

ANSVARSFÖRSÄKRING. Gäller vid skadeståndskrav för sak- och personskada som uppkommer genom den försäkrade verksamheten (föreningen) eller genom skadebringande egenskaper i levererade produkter från föreningen.

FÖRMÖGENHETSBROTTSFÖRSÄKRING. Gäller för skada som föreningar orsakat genom förskingring, undandräkt eller grov förskingring, trolöshet mot huvudman. Bedrägeri, bedrägligt beteende eller grovt bedrägeri, stöld, snatteri eller grov stöld.

RÄTTSSKYDD. Gäller för juridisk hjälp vid avtalstvister och liknande.

OLYCKSFALLSFÖRSÄKRING. Gäller för våra medlemmar som på resa, till och från, eller under föreningsaktiviteter, har pådragit sig så stor skada så att det klassas som medicinsk invaliditet. Ersättningen beräknas utifrån 200 000 för invaliditet upp till 50 % och beräknas utifrån det dubbla beloppet vid invaliditetsgrad om minst 50 %

I övrigt är föreningen, vid inbrott i hemmet, skyddad mot stöld av föreningens handkassa upp till 7 000 kronor, då detta oftast inte täcks av en kassörs eller annans hemförsäkring. Läs mer om försäkringen på vår hemsida, eller kontakta kansliet.

Regionmöten ställdes in

Genom regionmöten vill Riksförbundet Svensk Trädgård skapa en mötesplats för föreningarna inom en region för att erbjuda möjlighet till ökat utbyte mellan föreningarna i form av tips, idéer och att hitta samordningsmöjligheter.

Detta baserar sig på ett styrelsebeslut som fattades 1998 där man efter en provomgång, som mottogs positivt, beslöt att fortsätta med träffarna i den mån det är möjligt, så att varje region får en konferens vartannat år. 2020 ställdes alla planerade regionmöten in och man valde att skjuta dessa möten på framtiden.

Inställt sommarmöte

Att vara tvungna att ställa in även sommarmötet detta jubileumsår kändes tråkigt, men nödvändigt. Många hade sett fram emot att få besöka vackra Gotland med sina fantastiska trädgårdar. Alla som anmält sig och betalat fick sin anmälningsavgift åter.

Film

Då många lokala föreläsningar ställdes in, beslöt Svensk Trädgårds styrelse att erbjuda medlemmarna en digital visning av filmen *Five Seasons The Gardens of Piet Oudolf* med den holländske trädgårdsdesignern. Filmen visades gratis för medlemmar under oktober och igen under julhelgen.

Com.posten

Informationsbladet vid namn Com.posten innehåller information som berör arbetet i föreningarnas styrelser, praktiska tips, information om bidrag, utbetalning av medlemsavgifter, erbjudanden till föreningen etc. Den distribueras per brev till kassören i föreningen och per e-post till kassör och ordföranden. Informationsbladet kommer fyra gånger per år och är endast menad att användas för internt bruk. Informationen finns även att läsa på föreningsinloggningen av hemsidan.

Vad har vi gjort under året?

Övergripande verksamhet

Den övergripande verksamhet som finns upptagen i våra stadgar täcker tre områden:

- att vårda och värva medlemmar och föreningar för att med ökade medlemstal stärka organisationens inflytande.
- att ytterligare förbättra vår kunskapsförmedling, kommunikation och service.
- att öka kännedomen om organisationen och dess verksamhet.

Verksamhetsberättelsen följer den lagda verksamhetsplanen antagen på fullmäktigemötet 2020 och presenteras utifrån tre huvudområden:

- Kunskapsspridning och kulturbärare.
- Främjande.
- Påverkan.

Kunskapsspridning och kulturbärare

Riksförbundet Svensk Trädgård arbetar för att förbättra människors livskvalitet genom gröna upplevelser och trivsam gemenskap i trädgårdsföreningar samt genom att sprida objektiv kunskap.

Tillgängliggöra objektiv kunskap och fakta för alla fritidsodlare.

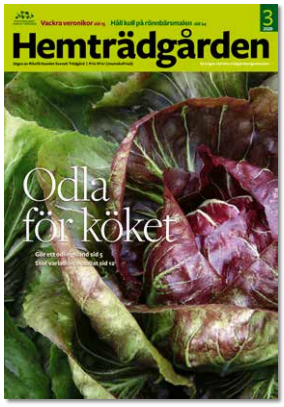
HEMTRÄDGÅRDEN utkom under året med sex nummer om vardera 68 sidor. Swartling & Bergström Media AB har haft ansvaret för annonsförsäljningen. Annonsintäkterna har under året ökat från 2019 års siffror på 483 000 kronor till 580 000 kronor.

Annonsintäkterna har under många år varit stabila, men under detta år med coronapandemi har det skett en uppgång av annonseringen i Hemträdgården. Hemträdgården behåller sin status som en attraktiv tidning att annonsera i.

Chefredaktör och ansvarig utgivare är Christina Säll. Representanter i styrelsen för tidningen är redaktionsråd André Strömqvist och Karina Brozinic. I tidningens idéråd ingår Lise-Lotte Björkman och Henrik Bodin. Idérådet har även bistått av Inger Ekrem.

Tidningens formgivning görs av Lasse Mellquist, Lasse Mellquist Layout HB. Tidningen trycks hos Ljungbergs Tryckeri i Klippan, som producerar miljöanpassade trycksaker och Hemträdgården är miljömärkt med Svanen. Tidningen distribueras av Postnord och märks med Klimatekonomisk Posttidning de gånger som vi har full kontroll över produktionen, det vill säga de gånger ingen bilaga medföljer tidningen. Upplagan kontrolleras av TS-statistik med den förenklade redovisningen.

Hemträdgården vill på ett lustfyllt sätt inspirera läsarna att odla sin trädgård, att göra rätt saker i trädgården för att främja biologisk mångfald och gynna biodiversitet och minska trädgårdarnas miljöpåverkan.

Hemträdgården fortsätter att finnas för läsning även digitalt. År 2019 lanserades möjligheten för medlemmarna att läsa tidningen digitalt. Under medlemsinloggningen på hemsidan börjar ett tidningsbibliotek att byggas upp och man kan läsa alla nummer från och med nr 1 – 2019.

Särtryck. Under 2020 har inget nytt särtryck getts ut. Hemträdgården publicerar kontinuerligt artiklar som kan samlas till ett särtryck under de kommande åren.

TRÄDGÅRDSRÅDGIVNING. Under 2020 har rådgivningen bemannats av Lise-Lotte Björkman på 60 % samt Henrik Bodin på 30 %, som också hanterar kursen Grönt Kort för fruktträdsbeskärning. Henrik har dessutom arbetat på projektmedel från Fritidsodlingens Riksorganisation på 20 % med att uppdatera FOR:s ”Frågor och svar”. Trädgårdsrådgivning ger råd till medlemmar och allmänhet via telefon och mejl. Frågor till rådgivningen ökade med ungefär 20 % under 2020 jämfört med 2019. De skriver även artiklar och ger råd under rubriken ”Rådgivarna svarar” i Hemträdgården. Ett annat stående inslag är ”Trädgårdsaktuellt”.

Rådgivning ges även på mässor och i andra sammanhang där våra rådgivare representerar Riksförbundet Svensk Trädgård eller FOR. Utvecklingsarbetet kring rådgivningen har fortsatt i samarbete med FOR där målet är att bygga upp en digital kunskapsdatabas

Trädgårdsrådgivare Henrik Bodin och Lise-Lotte Björkman.

och ett utvecklingsarbete har påbörjats, i samspel med vår kommunikatör Anna-Karin Fallheden, för digitala lösningar när det gäller till exempel föredrag, filmer och möten.

Trädgårdsrådgivningen ingår i Hemträdgårdens idéråd och medverkar i planering av förbundets övriga verksamheter samt i förekommande kansliarbeten. Rådgivningen har kontakt med media och svarar på frågor från andra aktörer kring våra pågående projekt och andra aktuella frågor som berör förbundet eller vår paraplyorganisation FOR.

Lise-Lotte Björkman ansvarar för Trädgårdsspanarna i form av planering, kontakt med spanarna, rapportering, utvärdering och planering av kommande spaningar. Hon ansvarar också för frågor som rör sniglar och speciellt den spanska skogssnigeln. Förbundets Snigelenkät, där allmänheten kan bidra med sina erfarenheter av den spanska skogssnigeln, är tillgänglig via www.tradgard.org under kunskap/snigel. Under våren gjorde TV 4 ett inslag om sniglar med Lise-Lotte och Christina Säll i Christinas trädgård i Knivsta.

RÅDGIVARNA BESÖKER FÖRENINGARNA. Våra rådgivare håller subventionerade föredrag hos föreningarna och hade 13 inplanerade besök hos föreningar där tyvärr bara fyra kunde genomföras fysisk. Övriga fick ställas in på grund av Coronarestriktioner.

Trädgårdsspanarna 2020

Av LISE-LOTTE BJÖRKMAN

Blir trädgården rikare om man låter gräset växa?

BILD LISE-LOTTE BJÖRKMAN

Vilken växtbank döljer sig i din gräsmatta? Kanske kan resultatet bli så här genom att låta bli att klippa gräsmattan.

Vad är en trädgårdsspanare?
Medlemsförsök kan bidra med kunskap och ge värdefull konsumentupplysning. Trädgårdsspanarna, nu inne

Nu är det dags att anmäla sig till årets trädgårdsspaning. I år kommer vi att jämföra en klippt gräsyta med en som lämnas oklippt, för att se om det är så enkelt att öka den biologiska mångfalden i sin trädgård. För den som vill ges även möjligheten att så in en yta med en ängsfröblandning med både ettåriga och fleråriga växter att ha med i jämförelsen.

För att öka den biologiska mångfalden och gynna pollinerande insekter är en blomsteräng att föredra framför en klippt gräsmatta. Kan man bara genom att låta delar av den befintliga gräsmattan vara oklippt under säsongen göra livet rikare i trädgården? Årets spanare ska undersöka det närmare.

Spaningen går ut på att låta minst en kvadratmeter, gärna mer, av en befintlig gräsyta vara oklippt för att några gånger under säsongen jämföra insektslivet och växtsammansättningen där med en motsvarande klippt yta och notera eventuella skillnader. Inga förberedelser behövs utan man utgår från rådande förhållanden i den egna trädgården och den egna gräsmattan som man normalt brukar klippa.

Själva jämförelserna görs utifrån egna förutsättningar och den kunskap man har. Specifik artkunskap behövs inte, utan det blir mer en kvantitativ jämförelse ytorna emellan, som man noterar i enlighet med de instruktioner man får. Vi är inga forskare men nyfikna spanare som kan bidra med att uppmärksamma viktiga saker i våra trädgårdar!

En påse ängsfrön

Alla spanarna får varsin påse ängsfröblandning från den svenska fröfirman Pratensis, för att ytterligare stärka förutsättningarna för de pollinerade insekterna i den egna trädgården. Det är välkommet, men frivilligt, att så dessa inom spaningen och ta med som en tredje yta i jämförelsen. Alla får även en dekal med

Rapport om trädgårdsspanarna.

FAKTABLAD OM EKOLOGISK ODLING NR 44 FRÅN RIKSFÖRBUNDET SVENSK TRÄDGÅRD

Invasiva främmande växter

Parkslide, *Reynoutria japonica*, är en mycket besvärlig invasiv främmande växt som är både svår och kostsam att utrota.

FOTO LIA HILSON

Genom historien har människan rest världen över och fört med sig växter och frön – ofta för att tillföra något nytt och exotiskt i trädgården. Då har frågan ofta handlat om, ”kommer växten att ta sig och överleva här i Norden”? Nu måste vi i stället ställa oss frågan om växten kan innebära en fara för vår natur. När dessa icke-inhemska arter slår rot i det nya ekosystemet och börjar orsaka problem blir de kända som invasiva främmande arter.

Invasiva främmande växter är arter som under historisk tid inte har förekommit naturligt i vårt land, utan har någon gång förts in av oss människor av- hemma i vår natur börjar sprida sig fritt, utanför trädgården, uppstår stora problem inte minst för den biologiska mångfalden. Omgivande inhemska

Faktablad nr 44.

Rådgivningen planerar och genomför besök hos föreningar och följande fick besök av Lise-Lotte Björkman (LLB) eller Henrik Bodin (HB):

11 februari	Åkersberga Trädgårdsförening, Vattenhushållning i trädgården (HB)
25 februari	Jämjö Trädgårdsförening, Förökning av trädgårdsväxter (HB)
9 mars	Jämtlands Trädgårdsförening, Vattenhushållning i trädgården (HB)
27 oktober	Västerorts Trädgårdssällskap, I huvudet på en trädgårdsrådgivare (LLB) – Coronasäkrat evenemang, som spelades in på prov.

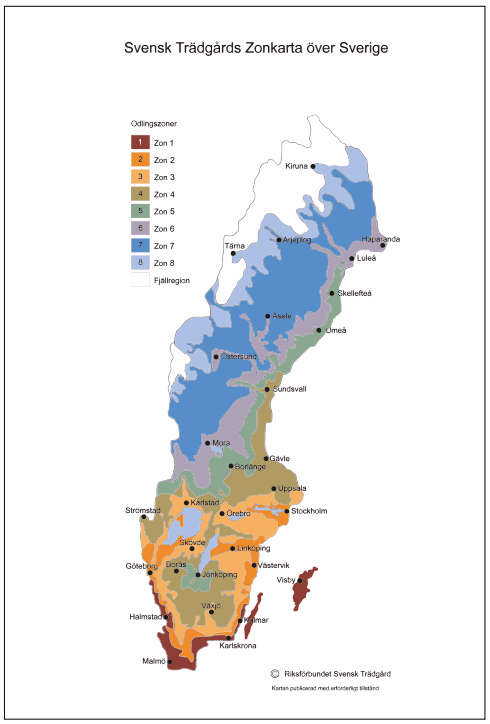
TRÄDGÅRDSSPANARNA 2020. Trädgårdsspanarna är medlemmar som utför enkla försök i sina egna trädgårdar på uppdrag av oss. Dessa försök bidrar med kunskap och ger värdefull konsumentupplysning i ämnet trädgård. År 2020 handlade spaningen om att jämföra klippt gräsyta med oklippt gräsyta för att se om det kan förbättra förutsättningarna för den biologiska mångfalden i trädgården. 72 spaningar utfördes i sin helhet. Läs hela rapporten på www.tradgard.org under kunskap/trädgårdsspanarna där rapporter från alla spaningar finns samlade.

ZONKARTAN. Svensk Trädgårds zonkarta gäller för fruktträd och för en mängd vedartade prydnadsväxter, buskar och träd. Sverige är indelat i åtta odlingszoner.

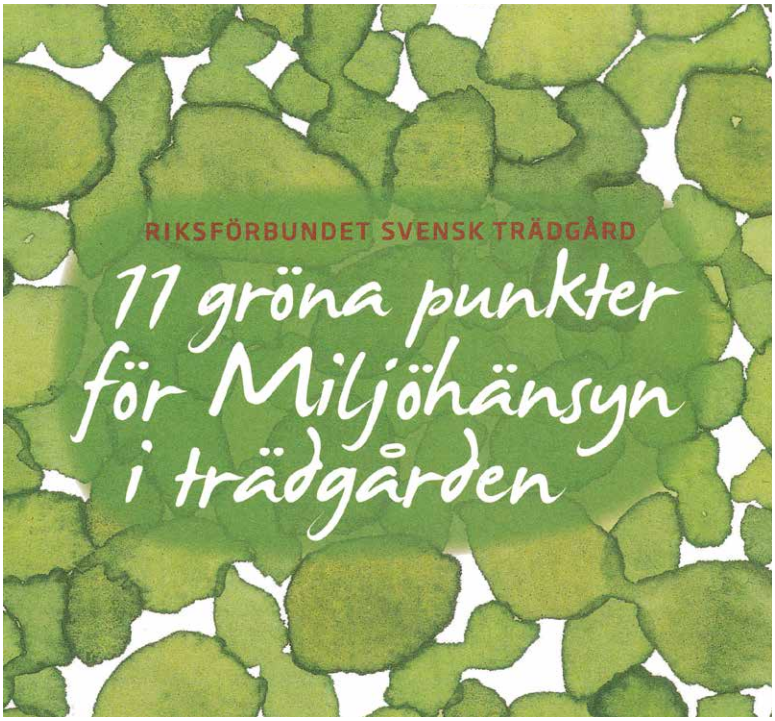
Intresset för zonkartan är fortsatt stort från både trädgårdsägare och från kommersiella krafter som webbutiker, plantskolor, tidningar och förlag. Publicering av kartan har generat vissa inkomster under året. Zonkartan som ägs av Riksförbundet Svensk Trädgård finns med i artiklar i varje nummer av Hemträdgården med angivning om var i Sverige trädgårdsreportaget är i från. Medlemmar själva har tillgång till detaljerade länskartor i färg på hemsidan under medlemsinloggningen.

Det finns även två faktablad som ger kunskap om Zonkartans ursprung och hur vi ska tolka och använda den som härdighetsreferens för våra vedartade växter. En fråga som aktualiserats när klimatet förändras och växter kommer från hela världen.

FAKTABLAD. Förbundet har sedan 2002 gett ut faktablad om ekologisk odling som ett sätt att tillgängliggöra odlingskunskap till medlemmar och allmänhet. Vår serie med faktablad uppdateras och

Svensk Trädgårds zonkarta över Sverige.

Foldern 11 gröna punkter.

utökas varje år i mån av resurser. Ett nytt faktablad togs fram under våren, det var nr 44 i ordningen och handlar om Invasiva främmande växter. Rådgivningen ansvarar för produktion och eventuell revision av Riksförbundets faktablad som alla finns tillgängliga för alla på förbundets hemsida.

11 GRÖNA PUNKTER. Vår folder *11 gröna punkter, för miljöhänsyn i trädgården*, finns tryckt och att läsa på www.tradgard.org under menyn Kunskap, Miljö.

HEMSIDOR. www.tradgard.org har 2020 haft 45 000 besökare och runt 33 000 helt nya besökare. Vi ser en ökning på hemsidan under våren och när vi publicerar våra pressmeddelanden och vid våra olika marknadsföringsaktiviteter och kampanjer. Lägst aktivitet under 2020 var november.

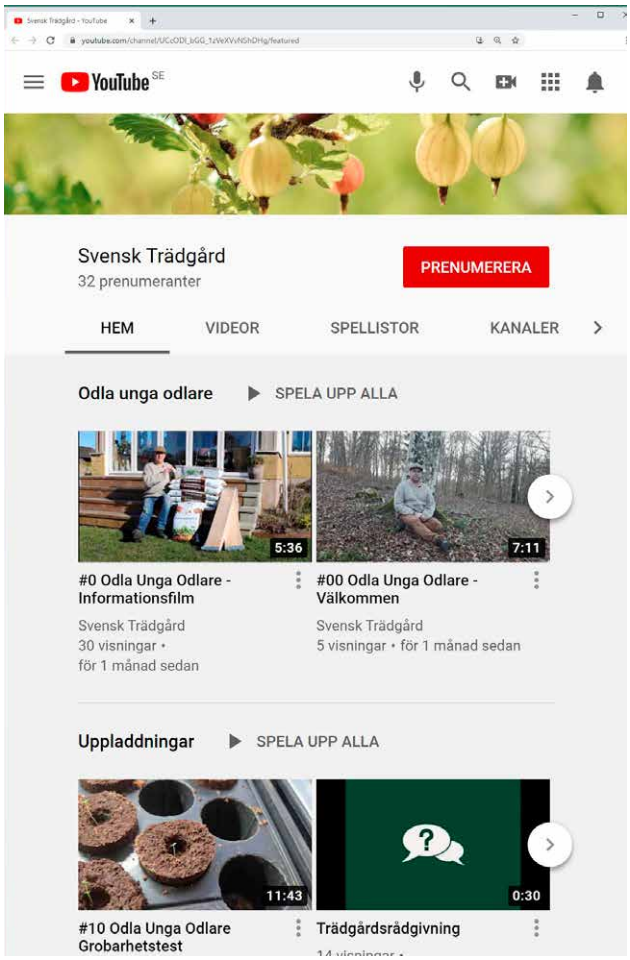
Hemsidan är en viktig del i Riksförbundets kommunikation med omvärlden och fungerar både som en förlängning av Hemträdgården i de fall där det finns information som inte får plats där samt som ett verktyg att nå ut med aktuell information snabbare.

I dagsläget informerar vi om våra medlemsförmåner, nyheter som är av intresse för våra medlemmar, nytt kunskapsmaterial, trädgårdsrådgivarnas frågor och svar, kurser och tillhandahåller länk till föreningar och certifierade fruktträdsbeskärare med Grön Kort, samt tips på trädgårdsrelaterade aktiviteter i hela landet. Enkäter, medlemsanmälningar, beställningar och nedladdning av värvningsmaterial sköts via hemsidan. Det finns inloggning till medlems- och föreningssidorna för såväl medlemmar som för föreningarnas styrelser med sidor och material enbart för dessa.

Sidan *www.tradgardskartan.se* lades ned i början av 2020, då funktionen inte längre fungerade tekniskt på grund av gammal teknik. Innehållet flyttades över till *www.tradgarsdssverige.org*. Det är här man fortsättningsvis hittar våra lokala trädgårdsföreningar, certifierade fruktträdsbeskärare och aktuella trädgårds- och odlingsevent. Delar av arbetet finansierades genom sponsormedel från vår huvudsponsor för Tusen Trädgårdar 2020, Hasselfors Garden, och i övrigt genom att omfördela medel med neddragningar på andra kostnadsställen som reklam, utställningar samt kostnader till tidning och övriga projekt. Utvecklingen av sajten pausades under 2020, för att få utrymme i budgeten för att hinna planera vad vi behöver för funktioner på nya

sajten och hur denna ska se ut. Kostnaderna för 2019 utveckling blev dyrare än beräknat och kostnaderna fördes över till 2020 eftersom arbetet avslutades inför Tusen Trädgårdar. Vi lade mycket kraft i att analysera vilka kostnader vi kunde dra ner på för att möta kostnaderna för den digitala utvecklingen och även identifiera hur vi kunde fortsätta med utvecklingsarbetet i framtiden.

Hemsidan samlar en stor del av trädgårds Sverige på ett och samma ställe med en stor mångfald av Sveriges öppna trädgårdar under Tusen Trädgårdar. Hemsidan är tänkt att fungera som en kunskapskälla och en samlingsplats för trädgårds- och odlingsentusiaster. Här ska man få inspiration, hitta besöksträdgårdar, få kontakt med kunnigt trädgårdsfolk i en lokal trädgårdsförening, hitta evenemang och certifierade fruktträdsbeskärare runt om i landet. Sidan administreras sedan 2019 av Riksförbundet Svensk Trädgård.

Riksförbundet Svensk Trädgårds Youtubekanal med inspirations- och kunskapsfilmer.

Verka för biologisk mångfald och en hållbar ekologisk odling.

Genom kunskapsspridning till barn och unga förvalta vår odlingskunskap och föra den vidare till kommande generationer. Som kulturbärare vill förbundet väcka intresse för, samt bevara odlingskunskaperna över generationerna.

BARN OCH TRÄDGÅRD. Förbundet vill arbeta med att sprida odlingskunskap till barn och unga genom att väcka intresse, utveckla och förmedla samt förmedla odlingskunskaper mellan generationerna.

Odla unga odlare. Under våren 2020 lanserades ett nytt medlemskap speciellt för skolor och förskolor. Projektet heter Odla unga odlare och lanseringen startade vid mässan Outside Living (f.d. Vår Trädgård) i Malmö i mars. Riksförbundet höll ett antal föredrag på öppen scen under mässdagarna. Fin publicitet genom sociala medier och radio. Riksförbundet Svensk Trädgård erbjuder ett unikt medlemskap, speciellt för skolor och förskolor. Syftet är att inspirera till odling och visa på möjligheten att använda sig av detta som ett pedagogiskt verktyg. Fler skolor och förskolor har under året valt att bli medlemmar och ta del av startpaketet, inspirationsfilmer och nyhetsbrev. Sponsorer och samarbetspartners är Nelson Garden, Hasselfors Garden och Granngården. Information om projektet spreds genom Youtube, Hemträdgården, sociala medier och hemsidor.

Ett bidrag på 50 000 kronor, för utveckling av den digitala delen av projektet, beviljades av Kungl. Patriotiska Sällskapet och kommer rekvireras när det är färdigställt.

Förbundet har även sökt Naturvårdsverkets bidrag, för ideella miljöorganisationer, för en digital utveckling av hemsidan gällande barn och kunskapsspridning.

Odlandet i den magiska trädgården. Ett pilotprojekt med Åkersberga Trädgårdssällskap kallad Lärande i den magiska trädgården startade 2019 och avslutades först september 2020 för att få med hela odlingssäsongen. Upplägg och studiematerial presenterades förbundet 2021. Syftet var att skapa ett material med olika teman för handledning kring odling och odlingsrelaterad undervisning. Handledningen ska vara knutet till läroplanen och ge förskolepedagoger verktyg att uppfylla Lpfö18 (Läroplan för förskolan).

Genom projektet vill man göra pedagogerna tryggare i sitt lärande i, om, för och med naturen. Utvärderingen av projektet pågår och ska kunna skalas upp att gälla förskolor över hela landet, samt kunna ligga till grund för framtidiga projektansökningar. Det färdiga materialet kommer presenteras och spridas under 2021.

KURSEN GRÖNT KORT FÖR FRUKTTRÄDSBESKÄRARE. Syftet med kursen är att höja fruktträdens status som kulturbärare och fruktbärare i våra trädgårdar samt att sprida kunskap om korrekt beskärning. De certifierade fruktträdsbeskärarna ska ge Sveriges fruktträd den vård och omsorg de förtjänar. Vi vill också på detta sätt skapa medlemsnytta för trädgårdsföreningar runt om i Sverige. Kursen är bara tillgänglig för förbundets medlemmar.

Henrik Bodin har fungerat som kurssamordnare för kursen Grönt Kort för fruktträdsbeskärare en kurs med 17 elever i åtta kursdagar. Huvudlärare var Henrik Morin och hjälplärare Ann-Cathrin Thor. Det har även hållits två fortbildningskurser för redan examinerade med Grönt Kort, en pomologikurs och en kurs om beskärning av rosor.

Grönt Kort©
Fruktträdsbeskärare certifierad av
RIKSFÖRBUNDET SVENSK TRÄDGÅRD

Elever med jord under naglarna. Axonaskolans ungdomar i projektet Odla unga odlare – ett lärande för livet.

KUNGL. PATRIOTISKA SÄLLSKAPETS MEDALJER. Riksförbundet har sedan 1945 haft förmånen att föreslå mottagare av Kungl. Patriotiska Sällskapets medaljer för ”förtjänster inom trädgårdsodling och biodling”. Medaljerna ges till personer som bidragit till att främja trädgårdskonst, odling eller forskning om trädgård. Medaljerna brukar enligt tradition delas ut på Sommarmötet bara i augusti. Då Sommarmötet i år ställdes in arrangerades två mindre utdelningar vid Läckö slott och Sofiero i september. Medverkade gjorde representanter från styrelse och kansli. 2020 års trädgårdsmedaljer tilldelas hortonom *Birgitta Svensson*, Källby, hortonom och trädgårdsjournalist *Inger Palmstierna*, Landskrona, samt trädgårdsmästare *John Taylor*, Malmö. Bägge utdelningarna livesändes på www.facebook.com/riksforbundetsvensktradgard och finns att ta del av på IGTV@svensktradgard.

TRÄDGÅRDENS ELDSJÄL. För första gång på 12 år kunde inte utmärkelsen trädgårdens eldsjäl delas ut. Under normala år har detta varit ett fast inslag på Sveriges största trädgårdsmässa Nordiska Trädgårdar, men i anledning de ändrade förutsättningarna sköts det upp, först till hösten och sedan till 2021 – då den delas ut under våren.

Medaljen för förtjänst inom trädgårdsodling.

Överst till vänster: på Läckö Slott; Inger Ekrem, medaljör Birgitta Svensson och styrelseledamot Catharina K. Lexén.
I trädgården, Sofiero; medaljörerna John Taylor och Inger Palmstierna.
Till vänster: vi filmar och lägger ut material på Youtube.

Främjande

Riksförbundet Svensk Trädgård arbetar för att förbättra människors livskvalitet genom gröna upplevelser och trivsam gemenskap i trädgårdsföreningar samt genom att sprida objektiv kunskap.

Framhålla trädgårdens betydelse för hela samhällets utveckling.

Väcka intresse, utveckla och förmedla, samt främja kunskapsspridning.

Verka för överförande av odlingskunskaper mellan generationerna.

Verka för att stödja, synliggöra och utveckla förbundets föreningar för att främja föreningslivet.

MEDLEMSSERVICE. Under 2020 har arbetet på medlemsservice varit uppdelade i tre delar:

Utveckla informationsmaterial för medlemsansvariga i föreningarna, utbildning för tillgång till vårt medlemssystem.

Analysera arbetet med medlemsregistret för att effektivisera, identifiera och implementera förbättringar och genom arbetssätt och rutiner hitta vägar för att spara tid och pengar för så väl föreningar som för kansliet.

Det löpande arbetet som tidigare med:

- Bevakat och skött ny- och återregistreringar av medlemmar samt skickat fakturor, utskick av välkomstbrev, medlemskort och gåvopaket. Skött dagliga postrutiner, kontroll av fakturor, arkivering av dokument och sammanställning av TS-statistik. Skött betalning, hantering och bokföring av medlemsavgifter samt tagit fram underlag för föreningsutbetalningar.
- Medlemsservice har kontinuerlig kontakt med föreningar och medlemmar via telefon och e-post.
- Skött utskick och fakturering av beställningar av produkter samt värvningsmaterial som tidningar, broschyrer och faktablad till föreningarna.
- Skickat ut Com.posten, utbetalningsunderlag och listor över nya och avslutade medlemskap till föreningarna.
- Tagit fram, iordningställt och korrekturläst underlag från föreningarna inför årsaviseringen samt skött all kontakt med tryckeriet samt tagit fram adressfilerna för Hemträdgården och skickat till tryckeri, sex nummer per år.
- Medverkat i planeringen av medlemsservice del Riksförbundets monter på mässan Nordiska Trädgårdar. Mässan ställdes in två veckor innan planerad datum.
- För de föreningar som inte är ansluten till arcMember har medlemsservice skött utskick av medlemslistor och etiketter. Det görs löpande, men under perioder med hög arbetsbelastning kan väntetiden bli upp mot en vecka.

Karin Åhlén har haft ansvar för medlemsservice dagliga rutiner och samverkat med Florence Tullberg Linder som har arbetat med utveckling och utbildning.

Vid årsskiftet 2020/2021 var 100 föreningar och 180 föreningsadministratörer knutna till medlemsregistret och återkopplingen från de som aktivt arbetar med systemet har varit mycket bra.

Föreningarna kan hantera sina medlemmar och ta ut listor inför träff och årsmöten, bevaka om betalning inkommit samt maila medlemmar med e-post. Vissa föreningar håller löpande kontakt med sina medlemmar varje vecka nu under pandemin, och ser även en stor besparing i portokostnader.

MEDLEMSREGISTRET ARCMEMBER. 2020 blev det år där föreningarna fick tillgång till medlemsregistret och kunde i realtid se aktuell medlemsförteckning och kommunicera med sina medlemmar. Projektanställda Florence Tullberg Linder skapade ett antal utbildningsfilmer och fungerade som support. Föreningarna har anmält vem som ska ha tillgång till systemet och vilka rättigheter var och en ska ha, styrkt med protokoll från föreningens styrelse.

Förbundets behov av medlemsregister ligger mellan det helt enkla och det väldigt avancerade. Där de enkla systemen inte uppfyller de krav som förbundet har och de stora systemet, som skulle täcka våra behov, en kostnad långt över vad som är möjligt.

arcMember, medlemsregistret historik	2017*	2018	2019	2020
Utveckling och justering	1 040 547	313 065	175 490	115 418
Löpande kostnader och support, arcMember	56 749	203 975	213 630	209 854
Årsavisering, medlemskort, påminnelser	243 461	230 584	197 437	189 084
Totala kostnader	1 340 757	747 624	586 557	514 356

* Sista kvartalet

Vi har valt en aktör med ett system som kunde anpassa programmet till vår verksamhet. Det som kostar pengar och komplicerar, är framför allt den frihet som alla föreningar har att själva besluta om individuella avgifter och alla övriga olika varianter av medlemsavgifter. Så som familjemedlemskap, dubbelt medlemskap och erbjudandet om att bli medlem för ett halvår med mera. Detta har gjort att vi varit tvungna att beställa en egen anpassning för att möta de behoven.

Vi har nu ett system som uppfyller de krav förbundet har både gällande individuella medlemsavgifter men också utskick av adressfil till tryckeri, TS-statistik, hantera olika föreningar och olika medlemskategorier, inloggning för föreningsadministratörer samt framöver möjliggöra för medlemmars egna inloggning. Systemet kan hantera avancerade inbetalningar och adressuppdateringar via filer från bank och post, samt generera fakturor och skapa automatiska påminnelser till de som glömt betala sin medlemsavgift.

Det är viktigt att uppmärksamma att det nya medlemsregistret bidragit till minskade portokostnader för så väl förbund som föreningar. Genom att systemet är molnbaserat finns en större tillgänglighet. Detta har varit räddningen framför allt under detta år, där vi ändrat vårt arbetssätt till att omfatta arbete hemifrån. Systemet underlättar också för arbetet med kampanjer och utskick av Com.posten samt nyhetsbrev, register, utskick till alla som har Grönt Kort samt kontakt med till exempel trädgårdsspanarna. Kort sagt är det ett system som används aktivt av hela kanslipersonalen, då allas arbete på ett eller annat sätt är knutet till medlemmar och föreningar.

Registret är tillgängligt för föreningarna och man kommer åt sina medlemmars kontaktuppgifter oberoende av plats i Sverige om man har en internet uppkoppling. Detta underlättar också för föreningen som har aktiviteter där man värvar medlemmar antingen digitalt eller på evenemang eftersom man nu kan länka direkt till anmälningsschemat eller visa det genom sin surfplatta eller smarttelefon. Den nya medlemmen registreras med namn och medlemsregistret och en faktura genereras.

Detta är ett mycket stort steg framåt från tidigare hantering när alla nya medlemmar anmäldes via fysiska listor, brev, e-post eller telefonnummer. Medlemsservice registrerade en och en medlem med tillhörande uppgifter. Nu får man via registreringen även tillgång till medlemmars e-postadress och på så sätt kan föreningarna snabbt nå den nya medlemmen med information och program.

Medlemsservice har på detta sparat in en halvtidstjänst och klarar sig nu med 1,5 tjänst.

Årsaviseringen inför 2021, innebar en hel del manuellt arbete. De dubbla medlemmarna kontaktades och vissa informerade om att de inte ville betala en extra avgift för medlemskort. Detta enligt fullmäktigebeslut om valfrihet. Dessa fick då hanteras separat vilket krävde flera timmars arbete.

Inbetalningskort med medlemskort till huvudansluten och familjemedlem bifogades tidningen som plastades in med en PE-plast. Plasten blir till värme, koldioxid och vatten vid förbränning.

Westarc som ligger bakom arcMember meddelade sent i oktober att de blir en del av företaget Informia, och att den personal vi samverkat med hade valt att gå vidare till andra uppdrag efter nyår.

FÖRBUNDSDIREKTÖREN Inger Ekrem leder den dagliga verksamheten på kansliet och verkställer styrelsens beslut. Har tagit fram underlag och förslag till styrelsen beträffande årsredogörelse för verksamhet, förvaltning och budget. Har slutgiltig attest på samtliga fakturor och godkänner alla betalfiler gällande fakturor och lön. Sitter med i

Fritidsodlingens Riksorganisations styrelse som ordförande och har deltagit vid samtliga styrelsemöten och olika aktiviteter inom FOR:s regi. Hon ingår också i mässgruppen för Nordiska Trädgårdar där FOR är samarbetspart och har deltagit i möten inför Tusen Trädgårdar, barnverksamhet och övriga möten med våra befintliga och intresserade samarbetsorganisationer.

Under året har tid varje vecka avsatts för att analysera, och identifiera problem områden tillsammans med medlemsservice. Hon hanterar inbetalningar och förde dialog med Westarc inför årsaviseringen 2021.

MARKNADSFÖRING. Kommunikatör Anna-Karin Fallheden har haft ansvaret för all marknadsföring, hemsidor, digitala medier, mässor, marknadsförings- och lanseringsmaterial och sponsorer för medlemsgåvor med mera. Dessutom projektledare i arbetsgruppen Tusen Trädgårdar.

RIKSFÖRBUNDET 120-ÅR. Riksförbundets 120-årsjubileum har uppmärksammats i Hemträdgården, på hemsidan och i sociala medier. Det planerade firandet under Nordiska Trädgårdar, med barnens trädgårdsfest, uteblev dock pga pandemin. Ett pressmeddelande gick ut på födelsedagen 27 mars 2020. En jubileumslogo togs fram med hjälp av Anette Blåberg på Good Garden vilken användes flitigt under året vid marknadsföring av Riksförbundet. Bland annat trycktes ett begränsat antal jubileums-t-shirts upp med jubileumslogon och har använts och spridits i olika sammanhang under året.

HEMTRÄDGÅRDEN I MARKNADSFÖRINGEN. Hemträdgården ligger på www.tidskrift.nu, Sveriges kulturtidskrifters webbplats. Tidningen används flitigt som ett marknadsföringsverktyg. Tidningen säljs och äldre nummer delas ut i olika sammanhang under året. Ett stort antal Pressbyråer och Press-Stopbutiker säljer Hemträdgården. Hemträdgården distribueras i Norge och Sverige genom Tidsam AB.

STUDIEVERKSAMHET. Samarbetet med Studiefrämjandet i samband med Tusen Trädgårdar fortgår och fungerar bra. I samarbetet ingår att vi delar på kostnader och arbetsfördelning under året.

Anna-Karin Fallheden och Studiefrämjandets representant på Outside Living i Malmö.

TRÄDGÅRDSMÄSSAN NORDISKA TRÄDGÅRDAR. Det är Nordens största trädgårdsmässa är en viktig mötesplats för både fritidsodlare och yrkesfolk inom park och trädgårdssektorn. Med bara två veckors varsel ställdes trädgårdsmässan in på grund av pandemin. En hel del material som tagits fram för fysiska mässor och föreningsaktiviteter kom inte till nytta under året, men en del kan återanvändas vid senare tillfällen.

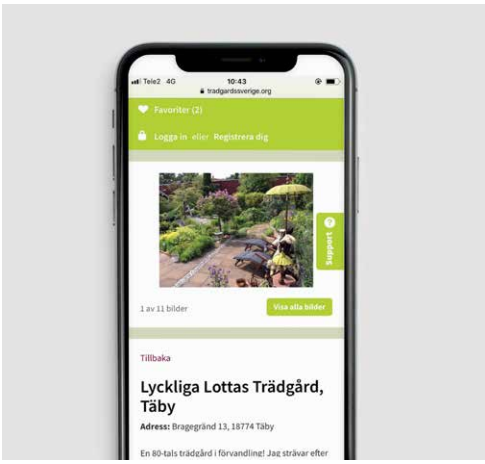
En snabb omställning, för Stockholmsmässan i samarbete med FOR, resulterade i ett digitalt event och live-sändning via Facebook, under en dag. Riksförbundet fick möjlighet att lyfta projektet Odla unga odlare.

ANDRA MÄSSOR OCH ENGAGEMANG. Den enda mässan som genomfördes 2020 var Outside Living (f.d. Vår Trädgård) i Malmö. Skånska Trädgårdsföreningen hade en monter och förbundet var representerad i egen monter med information om Tusen Trädgårdar och för att lansera projektet Odla Unga Odlare.

Förbundet bistår under ett normalt år trädgårdsföreningar runt om i hela landet med material till lokala aktiviteter, mässor och evenemang. Samtliga mässor efter mars ställdes in på grund av pandemin.

Tusen Trädgårdar. Anna-Karin Fallheden, Gunnel Carlson, Inger Ekrem och Lisa Malmgren (Studiefrämjandet). www.tradgardssverige.org.

SPONSRING. Medlemskampanjerna har under året sponsrats genom Så-året-runt-fröer från Nelson Garden. Odla unga odlare sponsrades genom samarbetspartners som Nelson Garden, Hasselfors Garden och Granngården. Tusen Trädgårdar genomfördes med hjälp av huvudsponsor Hasselfors Garden och samarbetspartners som Trädgårdsamatörerna, Blomsterlandet och Impecta.

Tusen Trädgårdar. Visning av en trädgård i Vaxholm.

TUSEN TRÄDGÅRDAR. Evenemanget är Nordens största trädgårdsvisning och hålls vartannat år. 2020 firade arrangemanget 10-årsjubileum. De tre huvudarrangörerna, Studiefrämjandet och trädgårdsjournalist Gunnel Carlson tillsammans med Riksförbundet Svensk Trädgård, genomfördes Tusen Trädgårdar den 28 juni 2020. Tusen Trädgårdar 2020 anordnades på ett säkert sätt för de medverkande och följde folkhälsomyndighetens rekommendationer kring Covid-19. Trots försvårande omständigheter deltog närmare 615 trädgårdar. Troligtvis med något färre besökare i trädgårdarna detta år. Marknadsföring skedde via sociala medier, hemsidor och samarbetspartners. Huvudsponsor var Hasselfors Garden som också medverkade med livesändning från en av trädgårdarna. Ytterligare samarbetspartners under arrangemanget var Trädgårdsamatörerna, Blomsterlandet och Impecta. Arrangemanget fick medial uppmärksamhet via sociala medier, tidningar och tv. Ett par korta filmer, för reklam och på temat ”frågor och svar”, har tagits fram och lagts ut på sociala medier. I syfte att lyfta trädgårdsrådgivningen och vår kunskapsbank.

I samband med årets arrangemang lanserades den nya hemsidan www.tradgardssverige.org i februari. Riksförbundet har tagit över ansvaret och administrationen för hemsidan, bytt ut profilen och gett den ett nytt namn www.tradgardssverige.org.

På den ny-gamla sidan syns förutom Tusen Trädgårdar även våra trädgårdsföreningar, fruktträdsbeskärare och aktuella aktiviteter i hela landet.

90-KONTO OCH RST:S STYRDOKUMENT. Under 2020 har 90-kontot uppmärksammats på hemsidan och i Hemträdgården. Riksförbundet har förbundit sig till att följa Svensk insamlingskontrolls föreskrifter och anvisningar. Förbundet arbetar kontinuerligt med att utveckla kvaliteten i förbundets arbete, säkra intern kontroll och styrning samt stödja utvärdering av effekter av projekt, insatser eller verksamheter. Nya arbetspolicys har tagits fram för att förtydliga hur vi ska arbeta (vem som gör vad och när).

Styrdokumenten som togs fram på uppdrag av fullmäktige sätter upp regler för hur Riksförbundet ska drivas och vilka mål verksamheten ska ha. På så sätt skapas en enhetlig förståelse och transparens för alla som är verksamma inom förbundet. Dessa ska utvärderas varje år och justeras vid behov och kommer finnas på förbundets hemsida. Även våra projektgrupper för minnesanteckningar, samt redovisar med skriftliga årsrapporter och budget-förslag inför förbundets styrelsemöten.

ÄPPLETS DAG 25 SEPTEMBER. En temadag initierad av Riksförbundet för att lyfta fram svenska äpplen och äppelträd inom olika områden som:

- sortbestämning, plantering, skötsel, beskärning, skörd, ympning
- användning, matlagning, recept, näringsvärde och hälsofrämjande aspekter
- bevarande av lokala äppelsorter
- äppelträdets betydelse för kulturlandskapets ekologi och biologi.

Dagen har fått stor spridning i landet med lokala initiativ samt spridning i sociala medier. Inger Ekrem medverkade i P 4 extra och intervjuades bland annat om den stora mängd äpplen som slängs varje år.

Påverkan

Vi framhåller trädgårdens betydelse för hela samhällets utveckling och dess värde för rekreation, boende, rehabilitering och fritidsaktiviteter.

Vi tar initiativ för att påverka myndigheter, företag och andra organisationer, för att höja de privata trädgårdarnas status i samhället och lyfta kunskap om privatträdgårdens betydelse.

PRESSMEDDELANDE. Tre pressmeddelande via mynewsdesk finns att läsa på vår hemsida:

- Riksförbundet Svensk Trädgård lanserar Odla unga odlare – ett lärande för livet.
- Riksförbundet Svensk Trädgård firar 120 år av odlingskunskap.
- Riksförbundet Svensk Trädgård delar ut kungliga trädgårdsmedaljer.

SOCIALA MEDIER. Sociala medier är ett fortsatt viktigt verktyg i marknadsföringen och är ett effektivt verktyg att nå ut till både befintliga och blivande medlemmar. Det i särklass snabbaste sättet att nå ut med aktuell information till den stora massan. Ett antal marknadsföringskampanjer har lagts ut på både Facebook och Instagram under året.

De Facebooksidor/-grupper och Instagramkonton som Riksförbundet Svensk Trädgård administrerar har växt under året i antal följare räknat. Annonseringar på sociala medier har resulterat i ökad aktivitet och en större spridning men också synliggjort organisationen bättre.

Under året har Riksförbundet startat en kanal på IGTV@svensktradgard för att kunna visa längre klipp och filmer på Instagram.

Riksförbundet har återaktiverat den Youtubekanal som öppnades för ett par år sedan. Här återfinns numera medaljutdelningar, frågor och svar, information- och reklamfilmer för trädgårdsrådgivarna och odla unga odlare. Kanalen återfinns på hemsidan www.tradgard.org/aktuellt.

TILLSAMMANS MED VÅRA SYSTER-ORGANISATIONER INOM FRITIDSODLINGENS RIKSORGANISATION VERKAR VI FÖR ATT:

- Skapa opinion i samhället för fritidsodlingens betydelse.
- Sprida kunskap om hållbar odling och biologisk mångfald.
- Verka för en allmän förbättring av trädgårdskulturen.

Riksförbundet Svensk Trädgård fick cirka 675 000 kronor i statsanslag via Fritidsodlingens Riksorganisation (FOR). Pengarna är ett bidrag till information och kunskapsspridande aktiviteter inom odlingsområdet.

FOR har under 2020 fortsatt att driva kravet att fritidsodlingen bör vara ett särskilt uppdrag för Jordbruksverket eller annan statlig myndighet samt påvisat behovet av ökat statligt anslag. Särskilt fokus har lagts på att bevaka Naturvårdsverkets pågående arbete med utformning av svensk nationell förteckning över invasiva främmande arter och att öka kunskapen om biologisk mångfald i våra trädgårdar genom satsningen Rikare Trädgård.

Följande remisser har besvarats

- Växtskydd.
  - En ny växtskyddslag.
  - Förbud mot användning av växtskyddsmedel inom vissa områden med miljösanktionsavgift för överträdelse av förbuden.
  - Ändringar i Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2008:3) om bekämpningsmedel.
  - Jordbruksverkets Växtskyddsstrategi.
  - Implementing Regulation (EU)2019/66 as regards post-import checks of plants for planting and CHED-requirement.
- Invasiva främmande arter.
  - Naturvårdsverkets förslag till föreskrifter om hanteringsåtgärder för jätteloka och jättebalsamin.
- Övrigt.
  - Förslag till ny föreskrift om prydnadsväxter och grönsaker
  - Nationella riktlinjer för ekologisk produktion.

Samtliga dokument och mer information finns på FOR:s hemsida.

FOR genomförde följande under 2020

- I januari. Möte med miljöministerns statssekreterare Gunvor G. Ericsson för att presentera FOR:s arbete med invasiva främmande växter och de utmaningar som det medför för Sveriges fritidsodlare.
- Utskick med FOR:s informationsmaterial om Invasiva främmande arter till politiker och tjänstemän på miljödepartement och Naturvårdsverket.
- Publicerade faktablad: Växtskyddsmedel i fritidsodling, faktablad om torv och plast.
- Satsningen Rikare Trädgård lanserades, ett samarbete mellan Fritidsodlingens Riksorganisation, Sveriges Entomologiska Förening, Biologiska Mångfaldens Dag-initiativet, Natursidan.se, Odlings-tv och Studiefrämjandet för att öka den biologiska mångfalden i våra trädgårdar.

De som har arbetat med FOR:s lobbyverksamhet förbundsdirektör Inger Ekrem, ordförande i FOR samt Ulf Nilsson, sekreterare i FOR. Ingrid Åkesson från Riksförbundets styrelse sitter även med i FOR:s styrelse och medverkar bland annat som fackkunnig och i arbetsgruppen för Invasiva främmande arter. För FOR har Bibbi Bonorden, Henrik Bodin, Johanna Uhr, Erik Hansson Ingrid Rogblad och Erik Hansson arbetat deltid under året.

FOR

FRITIDSODLINGENS RIKSORGANISATION

Fritidsodlingens Riksorganisation (FOR) är ett samarbetsorgan för 20 ideella föreningar inom fritidsodlingens område. Riksförbundet Svensk Trädgård är den största organisationen inom FOR. FOR är fritidsodlarens röst i Sverige, driver övergripande frågor gällande fritidsodling gentemot myndigheter, beslutsfattare och forskning samt är medarrangör av mässan Nordiska Trädgårdar. Via Jordbruksverket får FOR statsanslag för arbete med information och kunskapsspridning om odling. RST:s del av anslaget 2020 var 674 616 kronor.

FOR har en kostnadsfri telefonrådgivning till allmänheten för denna uppgift anlitas trädgårdsrådgivare i hela landet.

www.for.se

Förtroendevalda 2020

T.f. ordförande
TOMAS LAGERSTRÖM
Uppsala

Omvald 2020 för två år.
Forsknings- och utvecklingsfrågor.

Ledamot
INGRID ÅKESSON
Eslöv

Omvald 2020 för två år.
FOR.

Ledamot
KARINA BROZINIC
Malmö

Omvald 2020 för två år.
Digital utveckling, Hemträdgården.

Ledamot
THERESE FORSBERG
Umeå

Omvald 2019 för två år.
Ekonomi och zonkartan.

Ledamot
ANETTE THOMASSON
Lomma

Omvald 2020 för två år.
Ekonomi och placeringar.

Ledamot
CATHARINA K. LEXÉN
Göteborg

Omval 2019 för två år.
It- och teknikfrågor.

Ledamot
HELENA WIKTORSSON
Krokom

Omvald 2019 för två år.
Föreningar och medlemmar.

Ledamot
ANDREAS ANDERSSON
Tollarp

Nyvald 2019 för två år.
Barn och skolträdgårdar.

Ledamot
ANDRÉ STRÖMQVIST
Falun

Nyvald 2020 för två år.
Redaktionsråd Hemträdgården.

DETTA ÄR RIKSFÖRBUNDET SVENSK TRÄDGÅRD

Riksförbundet Svensk Trädgård är en ideell organisation med medlemmar i trädgårdsföreningar över hela landet. Våra nära 150 föreningar finns från Lappmarken i norr till Skurup–Söderslätt i söder. Förbundet har också enskilt anslutna medlemmar.

Förbundet är en mötesplats för alla trädgårdsintresserade och vi främjar trädgårdskultur och ett lustfyllt odlande. Vi arbetar med att förmedla och sprida kunskap om odling och trädgård till våra medlemmar, föreningar och allmänhet och för att trädgårdskunskaper bevaras och förs vidare.

Riksförbundet Svensk Trädgård verkar för ett hållbart, hänsynsfullt odlande och uppfyllande av de nationella miljömålen. Våra fokusområden är:

- Begränsa klimatpåverkan.
- Ett rikt växt- och djurliv.
- Ett rikt odlingslandskap.
- God bebyggd miljö.
- Ingen övergödning.
- Giftfri miljö.

Vi sprider kunskap om miljövänlig och resurssnål odling och bevakar fritidsodlarnas konsumentintressen och fångar upp nytt inom forskning och försöksodling.

Riksförbundet Svensk Trädgård bildades år 1900. I ändamålsparagrafen i våra stadgar finns att läsa:

”Riksförbundet Svensk Trädgård är en ideell organisation – religiöst och partipolitiskt obunden. Det har sitt säte där förbundskansliet är beläget. Förbundet ska vara en huvudorganisation för trädgårdsföreningar och deras regionala sammanslutningar, men även finnas för enskilda personer. Förbundets ändamål är att främja den fritidsmässiga trädgårdsodlingen, verka för en allmän förbättring av trädgårdskulturen, boendemiljön, samt främjande av ekologisk odling. Förbundet vill väcka intresse för samt bevara odlingskunskaperna över generationerna. Förbundet ska ge stöd och sprida kunskap via rådgivning och utgivning av tidskrifter och andra medier. Utifrån aktuell kunskap och interna utredningar ska Förbundet rikta initiativ till myndigheter, företag och andra organisationer, för att vidareutveckla och förbättra fritidsodlingens villkor i landet. Förbundet ska även främja samarbetet med alla organisationer och föreningar som verkar för fritidsodlingens utveckling.”

RIKSFÖRBUNDET
SVENSK TRÄDGÅRD

www.tradgard.org